

Prof. dr hab. Edward Drozd

Uniwersytet Jagielloński

Ocena

osiągnięć naukowych oraz aktywności naukowej Pana dr Bartłomieja Swaczyny sporządzona w ramach postępowania habilitacyjnego wszczętego w dniu 4 maja 2012 r. w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo.

I. Osiągnięcia naukowe Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora.

1. Bartłomiej Swaczyna uzyskał stopień doktora w 2003 r. na podstawie rozprawy pt. *Umowne zniesienie współwłasności nieruchomości* opublikowanej w 2004 r. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikował dwie monografie (*Hipoteka umowna*, Warszawa 2007 r. i *Warunkowe czynności prawne*, Warszawa 2012 r.). W jego dorobku znajduje się nadto współautorstwo komentarza *Hipoteka po nowelizacji. Komentarz* red. J. Pisuliński, Warszawa 2011 r., 9 artykułów (w tym dwa w publikacji elektronicznej), 2 glosy oraz udział w opracowaniu zbiorowym dotyczącym majątkowych stosunków małżeńskich w prawie zagranicznym. Przystępując do oceny tego dorobku z punktu widzenia kryteriów określonych w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 z późniejszymi zmianami) oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć naukowych osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. 2011, poz. 1165) rozpocząć należy od monografii pt. *Warunkowe czynności prawne*,

liczącej 436 stron . Ta bowiem monografia wysuwa się niewątpliwie na pierwsze miejsce w dorobku naukowym dr B. Swaczyny.

2. Problematyka warunku należy do podstawowych zagadnień prawa cywilnego. Jej zasadniczy zrąb znajduje się w części ogólnej prawa cywilnego. Poza nią występuje w różnych działach prawa cywilnego, gdzie tylko pojawiają się przepisy odnoszące się do warunku lub, gdy wchodzi w grę ocena, czy dana czynność prawna ze względu na swój charakter nie dopuszcza w swej treści uzależnienia jej skutków od warunku. Jest oczywiste, że tak podstawowa problematyka musiała być przedmiotem zainteresowania nauki, zarówno w ramach części ogólnej prawa cywilnego, jak i w innych jego działach. Wymienić tu należy przede wszystkim opracowania w systemach (prawa cywilnego i aktualnie prawa prywatnego), w licznych komentarzach, podręcznikach, niektórych monografiach (dotyczących np. przeniesienia własności, praw podmiotowych tymczasowych, i innych, gdzie problematyka warunku w jakiejś mierze odgrywała rolę). W rezultacie w ramach tej problematyki w zasadzie wszystkie niemal zagadnienia składające się na nią zostały rozpoznane, niektóre z nich wyczerpująco opracowane, co nie znaczy, że do czasu ukazania się omawianej monografii można było twierdzić, że problematyka ta jest wystarczająco dobrze z punktu widzenia naukowego opracowana. Z całą pewnością można stwierdzić, że mimo to, w polskiej nauce istniała luka, którą omawiana monografia wypełnia. Dopiero jej opublikowanie dało całościową, zwartą i wyczerpującą analizę warunkowych czynności prawnych.

Monografia składa się z siedmiu rozdziałów. W rozdziale I przedstawiona została „ogólna charakterystyka warunku”. Uwaga została skoncentrowana na pojęciu warunku w jego techniczno prawnym rozumieniu jako postanowienia zawartego w treści czynności prawnej uzależniającej jej skutki od zdarzenia przyszłego i niepewnego oraz analizie samego zdarzenia, które

bywa również nazywane warunkiem. Poddano tu wnikliwej analizie cechy tego zdarzenia (niepewność i przyszły charakter). Jest to najgruntowniejsze w polskiej literaturze opracowanie tych podstawowych zagadnień. W rozdziale tym znajdujemy również analizę warunku prawnego. Autor stoi na stanowisku ścisłego odróżnienia tzw. warunku prawnego od warunku w technicznym tego słowa znaczeniu, przy czym dopuszcza stosowanie w rozsądnych granicach niektórych przepisów o warunku w drodze analogii do warunków prawnych. W rozdziale II dotyczącym rodzajów warunków na szczególne wyróżnienie zasługuje część dotycząca tzw. warunków potestatywnych. W ramach tej problematyki pojawiło się wiele poglądów zarówno co do rozumienia samego pojęcia, jak i dopuszczalności tego rodzaju warunków, niekiedy będących wynikiem nieporozumień. Analiza przedstawiona przez dr Swacznąę ujmuje tę problematykę prawidłowo a Jego poglądy w tej materii zasługują na akceptację. Bardzo istotny jest rozdział III dotyczący dopuszczalności zastrzegania warunku. Rozdział ten stanowi jedną czwartą objętości monografii (s.94-210). Mamy tu przegląd czynności prawnych zaczerpniętych z wielu działów prawa cywilnego, prawa spółdzielczego oraz prawa rodzinnego, co do których to czynności pojawia się ustawy zakaz warunku, jak również tych, których charakter sprzeciwia się „dotożeniu” warunku. Rozważania przedstawiono ze starannym uwzględnieniem piśmiennictwa i orzecznictwa. Znakomita większość tych czynności prawnych była już z tego punktu widzenia – bardziej lub mniej gruntownie - omawiana. Do nielicznych, co do których w piśmiennictwie polskim brak jakiegokolwiek wzmianki, należy dopuszczalność ograniczania warunkiem wymaganej przez ustawę zgody osoby trzeciej na dokonanie czynności prawnej. Konkluzje odnoszące się do tej kwestii są wywiedzione na podstawie przekonujących argumentów. Drugą taką czynnością jest przejęcie długu. Także w odniesieniu do tej czynności prawnej rozważania i konkluzje zawarte w książce można uznać za zadawalające. Z zakresu prawa rzeczowego największe zainteresowanie dotychczasowej nauki koncentrowało się na zakazie

przenoszenia własności nieruchomości i skutkach jego naruszenia. Siłą rzeczy tej też problematyce dr B. Swaczyna poświęcił najwięcej uwagi, mając przygotowany grunt pod swoje rozważania. Niewiele było tutaj do dodania, można było obracać się w kręgu zaprezentowanych dotychczas poglądów na kwestie dobrze już określone. Poglądy te zostały poddane starannej analizie, która kończyła się wypowiedzeniem na rzecz któregoś z istniejących już poglądów. Także w odniesieniu do innych czynności prawnych (nie tylko z zakresu prawa rzeczowego), które były przedmiotem zainteresowania doktryny, dr B. Swaczyna nie poprzestał na sprawozdawczym przedstawieniu poglądów dotychczas wyrażonych, lecz niemal w każdym wypadku starał się krytycznie je ocenić i zająć własne stanowisko, o ile tylko taka możliwość Jego zdaniem nasuwała się. Ta dążność nie zawsze wychodziła na dobre. Np. dr Swaczyna szeroko omawia zagadnienie skutków zastrzeżenia warunku w umowie zobowiązująco-rozporządzającej mającej za przedmiot prawo własności. Rozważa skutki zastrzeżenia takiego warunku i twierdzi, że w takim wypadku ziszczenie się warunku powoduje odpadnięcie kauzy, co prowadzi do bezpodstawnego wzbogacenia. Otóż nastąpiło tu można rzec bezpodstawne rozszczepienie skutków umowy zobowiązująco-rozporządzającej, polegające na tym, że według tego twierdzenia umowa zobowiązująca, która z mocy prawa ma podwójne skutki, może jednocześnie wywierać dwa różnorodne skutki – jeden zobowiązujący warunkowy, drugi rzeczowy – bezwarunkowy. To jest nie do pomyślenia. W umowie zobowiązująco-rozporządzającej nie ma możliwości przeprowadzenia takiej dystynkcji. W umowie zobowiązująco - rozporządzającej albo obydwa skutki są warunkowe, albo obydwa bezwarunkowe. Możliwość odmiennego rozstrzygnięcia występuje tylko wtedy, gdy umowa zobowiązująca nie jest zarazem rozporządzającą. Inny przykład dotyczy kwestii stosowania art. 58 par.3 jako podstawy do nieliczenia się z warunkiem w sytuacji, gdy dana czynność prawna nie może być zawarta pod warunkiem. Podzielając pogląd, że na podstawie art. 58 par.3 nie można „kreślić” warunku w

czynności, która nie dopuszcza warunku, dr B. Swaczyna twierdzi zarazem, że ten pogląd wymaga korekty. Polegać ma ona na tym, że art. 58 par. 3 znajduje zastosowanie, gdy tylko jedno z postanowień czynności niedopuszczające warunku opatrzone jest warunkiem. To jest oczywiste i to nie jest żadna korekta przedstawionego poglądu. Pomieszane zostały dwa odmienne zagadnienia, albowiem czym innym jest skreślenie warunku uzależniającego skuteczność czynności prawnej od warunku, a czym innym jest uznanie za nieważne części czynności prawnej (jednego z postanowień ograniczonych warunkiem), a to właśnie dlatego, że warunku kreślić się na podstawie powołanego przepisu nie da. Trudno byłoby, a zarazem nawet zbędne byłoby wdawanie się w szczegółową recenzję zawartych w rozdziale III poglądów B. Swaczyny prezentowanych w odniesieniu do poszczególnych czynności prawnych, rozważanych z punktu widzenia zasadniczego problemu, czyli dopuszczalności warunku i skutków naruszenia zakazu, o ile taki się pojawia. Istotne jest, że wypowiedzane są one po drobiazgowej analizie tego, co funkcjonuje w dotychczasowej literaturze i na ogół zawierają przekonujące uzasadnienie. Nie miejsce tu również na jakąś dyskusję w odniesieniu do niektórych z nich. Jedno nie ulega wątpliwości, że ta część monografii jest bardzo wartościowa i stanowi przykład rzetelnego podejścia do cudzych poglądów, dążności do starannego uzasadniania własnych poglądów, co w istotny sposób wzbogaciło naukę o warunkowych czynnościach prawnych. Bardzo wartościowy jest też kolejny – IV – rozdział monografii, dotyczący stanu zawistości od warunku. Rozważania na temat objęty tytułem rozdziału są bardzo szczegółowe i prezentują wysoki naukowy poziom. Ma się wrażenie, że nie została pominięta żadna kwestia składająca się na tę problematykę. Poddana tu została m.in. zasadnej krytyce koncepcja tzw. ekspektatywy. Jak to w pracy naukowej z dziedziny prawa bywa, także tutaj są prezentowane, aczkolwiek bardzo nieliczne poglądy, które mogą skłaniać do dyskusji (dotyczy to np. kwestii stosowania art. 59 k.c.). Nie umniejsza to w żadnym stopniu wartości pracy, a nawet stanowi jej

zaletę, bo daje czytelnikowi podstawę do własnych przemyśleń. Wysoki poziom naukowej analizy prezentuje też rozdział V, w którym omówiono ziszczenie lub nieziszczenie się warunku i wyływające stąd konsekwencje. Odmienne niż to bywa w zwyczaju, dopiero po naukowej analizie polskiego stanu prawnego przedstawione zostały uregulowania warunku w wybranych obcych ustawodawstwach (Austria, Francja, Holandia, Niemcy, Szwajcaria, systemy *common law*) a także w opracowaniach modelowych (PECL, DCRF), zakończone zbiorczymi uwagami prawnymi - porównawczymi obejmującymi także prawo polskie. Efektem tej pracy było stwierdzenie, że prawo polskie nie różni się w istotny sposób od regulacji zawartych w kontynentalnych systemach prawnych oraz w proponowanych rozwiązaniach modelowych (rozdział VI). Nikt bardziej kompetentnie niż dr B. Swaczyna nie mógł dokonać oceny obecnego polskiego unormowania problematyki warunku oraz regulacji zawartych w projekcie kodeksu cywilnego, a także sformułować propozycji *de lege ferenda*. Temu właśnie poświęcony jest rozdział ostatni – VII. Uwagi tam pomieszczone nie mogą być pominięte przy dalszych pracach nad projektem nowego kodeksu cywilnego. Wśród wielu zalet monografii należy wymienić także jej język. Rozprawa, dotycząca tak trudnych, skomplikowanych nieraz zagadnień, napisana jest niezwykle jasno, perfekcyjnie pod względem metodologicznym, z podziwu godną precyzją wypowiedzi. Przystępując do końcowej oceny monografii pt. *Warunkowe czynności prawne*, trzeba stwierdzić, że w istotny sposób wzbogaca ona polską naukę prawa cywilnego.

2. Drugą monografią, choć pierwszą w kolejności ukazania się, jest dzieło poświęcone hipotece umownej. Hipoteka ta jest jednym z trzech rodzajów hipoteki (obok hipoteki przymusowej i ustawowej). Wiele zagadnień jest jednak wspólnych dla wszystkich rodzajów hipoteki, toteż rozważania zawarte w tej monografii mają znaczenie także dla pozostałych hipotek, o ile zachowały one swoją aktualność po nowelizacji przepisów o hipotece dokonanej ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. Prezentowana monografia jest,

podobnie jak poprzednio omawiana, obszerna, liczy bowiem wraz z wykazem bibliograficznym, wykazem orzecznictwa, skorowidzem rzeczowym oraz skorowidzem przepisów prawnych 493 strony. Różni się ona znacznie pod wieloma względami od wcześniejszej pracy B. Swaczyny, która ukazała się w roku 1999 pt. *Hipoteka umowna na nieruchomości*, a która była nowym opracowaniem rozprawy magisterskiej pod tym samym tytułem. W czasie ukazania się omawianej obecnie *Hipoteki umownej* była ona obok monografii J. Pisulińskiego dotyczącej hipoteki kaucyjnej najobszerniejszym i najpoważniejszym dziełem naukowym poświęconym hipotece w piśmiennictwie polskim. Została w niej opracowana całość zagadnień związanych z hipoteką umowną, niezależnie od jej postaci (hipoteka tzw. zwykła, kaucyjna, łączna, subintulata). Już samo zestawienie tytułów 11 rozdziałów, z których się ona składa tego dowodzi (ogólna charakterystyka hipoteki; powstanie hipoteki umownej; treść hipoteki; przedmiot hipoteki; wierzytelność hipoteczna; hipoteka kaucyjna; hipoteka łączna; hipoteka na wierzytelności hipotecznej; ochrona hipoteki; zaspokojenie wierzyciela hipotecznego; wygaśnięcie hipoteki). Ze względu na swą szczegółowość oraz bardzo staranne wykorzystanie bogatego orzecznictwa, poddanego naukowej analizie, monografia ta ma duże znaczenie praktyczne. Trafnie zauważył jej autor we wstępie do niej, że może ona służyć również jako komentarz do poszczególnych artykułów ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz przepisów związkowych. Problematyka hipoteki zawiera w sobie znaczną ilość zagadnień natury ogólnej, a zarazem podstawowych dla prawa cywilnego. Jednym z nich jest charakter umowy o ustanowienie hipoteki. Nie ulega wątpliwości, że jest to umowa rozporządzająca. W piśmiennictwie rozważany jest charakter umowy zobowiązującej do ustanowienia hipoteki, której dopuszczalność nie jest kwestionowana. Dr B. Swaczyna uważa, że jest to umowa przedwstępna, a zarazem wykluczona ma być nienazwana umowa zobowiązująca do ustanowienia hipoteki. Ma do tego prawo, nie jest zresztą jedynym zwolennikiem tego poglądu. Pogląd

ten wymagałby jednak szerszego uzasadnienia, niż przytoczone w rozprawie. Trafnie Autor twierdzi, że umowa o ustanowienie hipoteki zawarta w wykonaniu umowy zobowiązującej nazywanej przez niego przedwstępna nie ma charakteru kauzalnego. Zarazem charakter ten przypisuje umowie zawieranej w wykonaniu zapisu. Jest to jakaś niekonsekwencja. Innym zagadnieniem, zakotwiczonym głęboko w problematyce ogólnej czynności prawnych, jest kwestia odpłatności umowy o ustanowienie hipoteki. Dr B. Swaczyna przyjmuje, że hipoteka z punktu widzenia podziału na czynności prawne odpłatne i nieodpłatne jest indyferentna. Abstrakcyjnie rzecz ujmując, to znaczy w oderwaniu od konkretnego przepisu, gdzie problem odpłatności odgrywa istotną rolę, można temu twierdzeniu przyznać rację, ponieważ czynności prawne rozporządzające w ogóle uchylają się spod kwalifikacji na odpłatne lub nieodpłatne (Dr Swaczyna jest przeciwnego zdania). Ten indyferentny charakter umowy o ustanowienie hipoteki zdaniem dr Swaczyny powoduje, że nabywca hipoteki od osoby nieuprawnionej może być chroniony za pomocą rękoi wiary publicznej ksiąg wieczystych, gdyż przepis art. 6 ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie chroni tylko czynności prawnych nieodpłatnych, nie odnosi się natomiast do czynności, które nie mogą być klasyfikowane jako odpłatne bądź nieodpłatne, tzn. nie wyłącza możliwości ochrony nabywcy prawa na podstawie takiej czynności. Pogląd ten budzi wątpliwości. Gdyby go przyjąć, to każde ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego przez nieuprawnionego (np. służebności), mogłoby być chronione przy zaistnieniu pozostałych przesłanek rękoi wiary publicznej ksiąg wieczystych niezależnie od tego, czy to ustanowienie zostało dokonane pod tytułem odpłatnym, czy darmym. Z tym nie można się pogodzić. Dlatego bardziej przekonujące jest dotychczasowe stanowisko judykatury i piśmiennictwa, że ze względu na funkcję, jaką odgrywa hipoteka przy zabezpieczeniu wierzytelności należy ją – z punktu widzenia unormowania rękoi wiary publicznej ksiąg wieczystych – traktować jak czynność odpłatną. Przytoczenie poglądu dr B. Swaczyny na kwestię

odpłatności względnie jej braku pokazuje, jaką inwencją twórczą wykazywał się On w opracowaniu przedmiotu swoich zainteresowań. Rozprawa zawiera analizę bardzo wielu, nie tylko teoretycznych problemów, lecz także praktycznych. Każde zagadnienie znalazło tu wnikliwe, bardzo dojrzałe z punktu widzenia naukowego opracowanie. Podobnie, jak w wypadku monografii poprzednio omówionej, trudno byłoby wskazać jakieś zagadnienie, które nie znalazłoby właściwego opracowania. I podobnie jak poprzednio, a może nawet jeszcze bardziej, trudno byłoby odnieść się do wszystkich problemów, co do których rozwiązania dr B. Swaczyna wniósł jakiś wkład. Tytułem przykładu można wymienić rozważania na temat ochrony hipoteki. Ochronę tę B. Swaczyna proponuje rozpatrywać w pewnej mierze jako zobowiązanie realne, co umożliwia stosowanie do tej ochrony przepisów o wykonaniu zobowiązania oraz o skutkach jego niewykonania. Innym przykładem na oryginalność i nowatorstwo poglądów są rozważania na temat umowy zmieniającej treść ograniczonego prawa rzeczowego. Konkluzja tych rozważań jest taka, że umowa tego rodzaju jest czynnością prawną samoistną, umożliwiającą zmianę treści hipoteki niezależnie od źródła jej powstania.

3. Jak wyżej wspomniano nowelizacja ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 26 czerwca 2009 r. wprowadziła istotne zmiany w regulacji hipoteki. Jednym z pierwszych opracowań dotyczących tej nowelizacji był komentarz opracowany pod redakcją J. Pisulińskiego. Współautorem znacznej części tego komentarza, bo niemal połowy, jest właśnie dr B. Swaczyna. Przy tym należy podkreślić, że wszystkie komentowane przepisy poza art. 67 zostały zmienione, albo wprowadzają całkowicie nowe rozwiązania, jak np. rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym, podmiana wierzytelności hipotecznej, które wymagały naukowej analizy. Istotne zmiany nastąpiły w odniesieniu do przeniesienia wierzytelności hipotecznej, co również wymagało nowego opracowania. Trudno przecenić wkład dr B. Swaczyny w opracowaniu znowelizowanych przepisów. Trzeba

zauważyć, że był On do skomentowania tych przepisów szczególnie predysponowany, albowiem jako członek zespołu opracowującego projekt ustawy zmieniającej w istotny sposób prawo hipoteczne, był redaktorem tego projektu a zarazem autorem jego uzasadnienia. Praca Jego ma charakter pionierski, ma znaczenie nie tylko dla nauki, ale także ma ogromne znaczenie dla praktyki stosowania prawa. Stanowi ona w pewien sposób uzupełnienie poprzednio omówionej monografii o hipotece umownej. Nic więc dziwnego, że dr B. Swaczyna stał się wybitnym autorytetem w dziedzinie prawa hipotecznego i ksiąg wieczystych, zapraszany na liczne szkolenia dla różnych grup zawodowych, pracowników banków, administracji publicznej, samorządu terytorialnego, a także dla sędziów. Występował też w kilku konferencjach naukowych z referatami poświęconymi nowym uregulowaniom prawa hipotecznego.

4. Pozostały dorobek piśmienniczy dr B. Swaczyny po uzyskaniu stopnia doktora jest ilościowo skromny. Trzy artykuły dotyczą prawa hipotecznego. Tej problematyki dotyczy też jedna z dwóch glos. Dwa artykuły (w tym jeden opublikowany w wersji elektronicznej) mają za przedmiot problematykę współwłasności, którą B. Swaczyna zajmował się w rozprawie doktorskiej. Godny polecenia jest artykuł dotyczący uregulowania współwłasności *de lege ferenda*. Dwa artykuły zawierają opracowania problemów z zakresu prawa rodzinnego (*Nabycie własności nieruchomości do majątku odrębnego*, publikacja elektroniczna oraz *Obowiązek alimentacyjny między byłymi małżonkami de lege ferenda* opubl. w Księdze pamiątkowej ku czci Prof. Edwarda Gniewka). Propozycje dotyczące nowego uregulowania obowiązku alimentacyjnego między byłymi małżonkami są cenne i niewątpliwie będą brane pod uwagę przy ewentualnej nowelizacji kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Dr B. Swaczyna przyswoił też polskiemu czytelnikowi regulacje stosunków majątkowych małżeńskich w kilku ustawodawstwach obcych. Opracowania te nie mają jednak charakteru naukowego, a zawierają materiał informacyjny o tych ustawodawstwach

zaczepnięty ze zbioru niemieckiego (Bergmann/Ferid/Henrich, *Internationales Ehe- und Kindschaftsrecht*) , zawierającego stale aktualizowane teksty obcych ustawodawstw w tej dziedzinie. Ważnym z punktu widzenia prac nad projektem nowego kodeksu cywilnego jest obszerne opracowanie dotyczące ograniczonych praw rzeczowych w prawie szwajcarskim. Ważnym przede wszystkim ze względu na wnioski dotyczące przyszłej regulacji w prawie polskim. To samo dotyczy drugiej publikacji z zakresu prawa rzeczowego (*Szwajcarski Schuldbrief jako ewentualny wzór dla polskiego ustawodawcy*). W opracowaniu tym Habilitant opowiedział się przeciwko transponowaniu na grunt polski listu dłużnego, uważając że zalety tej instytucji można osiągnąć na innej drodze – za pomocą nowych regulacji w zakresie hipoteki. Wartościowy jest artykuł pt. *Czynności notarialne z zakresu obrotu nieruchomościami położonymi w państwach członkowskich Unii Europejskiej* zamieszczony w Rejencji nr 12/2004.

II. Działalność naukowa poza zakresem publikacji. Dr B.Swaczyna był w latach 2007-2010 członkiem Zespołu Problemowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego do spraw ograniczonych praw rzeczowych. Prace w tym zespole zaowocowały wyżej przedstawionymi publikacjami, ale nie ograniczały się tylko do tego. Przez kilka lat współpracował z Centrum Naukowym Notariatu. Jako uznany autorytet w dziedzinie prawa hipotecznego przygotowywał – jak oświadczył – opinie prawne na zlecenie jednostek samorządu notarialnego i banków. Brał aktywny udział w kilku krajowych konferencjach naukowych, o czym już była mowa wyżej. Prowadził badania naukowe w kilku zagranicznych instytucjach naukowych. Rezultaty tych badań zostały następnie opublikowane. O działalności popularyzującej naukę także była już mowa.

III.Osiągnięcia dydaktyczne. B. Swaczyna przez cały okres zatrudnienia w Uniwersytecie Jagiellońskim prowadzi ćwiczenia z prawa cywilnego. Rada Wydziału powierzyła mu również prowadzenie zajęć proseminaryjnych i

seminaryjnych, co świadczy o uznaniu jakim cieszy się jego działalność dydaktyczna na Wydziale Prawa i Administracji. Pod jego kierunkiem powstało kilkanaście prac magisterskich. Był też recenzentem 27 prac magisterskich. Powierzono mu również prowadzenie wykładu monograficznego pt. Wspólność praw podmiotowych w prawie cywilnym. Obecnie wykłada w języku niemieckim w ramach programu LLM polskie prawo rzeczowe. Te wszystkie dokonania świadczą o wybitnych uzdolnieniach dydaktycznych Habilitanta.

Wniosek końcowy: Bartłomiej Swaczyna po uzyskaniu stopnia doktora wykazał się osiągnięciami naukowymi stanowiącymi znaczny wkład w rozwój prawa cywilnego oraz istotną aktywnością naukową - w rozumieniu art.16 stawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Kraków, 17.11.2012 r.

/prof. dr hab. Edward Drozd/